

VERSLAG ARCHITECTUURRAAD 28-10-2021

Aanwezig: Edwin Verwoerd (Iddink, VDOD), Gerald Groot Roessink (DUO), Dirk Linden (Kennisset, CTO), Arjan Aarnink (CITO), Remco de Boer, Mark de Jong (Inholland, Architectenberaad HORA), Frans van Neerbos (MORA / MBO, vervanger van Leon Sprooten), Nassreddine Oufkir (CvTE), Marc Berenschot (Utwente, namens het HORA Architectenberaad), H-P Köhler | VDOD, Joris Dirks (Studielink), Robin van Rootseler en Pieter Ruempol (beide GEU), Joeri van Es (Bureau Edustandaard/Kennisset), Henk Nijstad (Bureau Edustandaard/Kennisset).

Gastsprekers: Frederik Bos (DUO), Erik Borgers (Kennisset, OSR), Jos van der Arend (Kennisset / Bureau Edustandaard)

Afwezig: Bram Gaakeer (OCW), Tom van Veen (SURF), Jennifer Moesker (Studielink), Brian Dommissie (Kennisset, PO/VO)

Alle hieronder genoemde presentaties en het verslag staan op de pagina van de betreffende bijeenkomst op www.edustandaard.nl/architectuurraad/.

1. OPENING, MEDEDELINGEN, NOTULEN, AGENDA

De voorzitter heet iedereen welkom via deze Teams-bijeenkomst, en speciaal onze gastsprekers en nieuwe leden.

Pieter Ruempol (adviseur Digitalisering van de GEU, lid bestuursbureau) stelt zich kort voor als GEU-vertegenwoordiging samen met Robin van Rootseler (Vodix/Instruct). Robin was bij de laatste bijeenkomst al aanwezig bij de verdiepingssessie over de ROSA Revisie in september 2021. Beide nemen als opvolgers van Rimmer Hylkema deel aan de Architectuurraad, ze overleggen nog of beider deelname ook voor de langere termijn is. Pieter is tevens lid van de Standaardisatieraad.

De voorgestelde agenda wordt overgenomen. De notulen van 1 juli 2021 worden vastgesteld.

2. ROSA-SCAN: FDE-SET VOOR FIJNDISTRIBUTIE

Nav. de bijeenkomst in juli j.l. staat deze ROSA-scan geagendeerd. Edwin Verwoerd geeft namens de betrokken ketenpartijen een korte inleiding over de [FDE-set](#). Voor het transport van deelnemergegevens tussen LAS en toetssystemen is voor het ECK-iD een profiel "Smalle set" en een profiel "LVS-set" met attributen gedefinieerd. Deze profielen zijn gebaseerd op de EDEXML-standaard. De gegevens binnen deze profielen betreffen leerlingen en leerkrachten (docenten). Binnen het domein ECK-D&T is vastgesteld dat het ECK-iD ook nodig is binnen het distributie/leveringsproces ten behoeve van fijndistributie. Vanuit de leveranciers is er een sterke behoefte om ook

edustandaard

hiervoor een profiel op EDEXML te maken, omdat dit goed aansluit bij hun huidige inrichting. Ruim 1,5 jaar geleden is hier een begin aan gemaakt. Inmiddels is het ontwikkelde profiel, dat gebruik maakt van de UWLR-uitwisseling van leerlinggegevens, al geïmplementeerd en beproefd.

Uit de ROSA-scan komt naar voren dat binnen de FDE-set het ketenpseudoniem "ECK-id" in combinatie met persoonsgegevens wordt uitgewisseld. Edukoppeling zorgt voor duidelijke afspraken om deze gegevens alsnog veilig te uitwisselen. Er zijn echter geen voorschriften over hoe ontvangende partijen moeten omgaan met de gegevens na ontvangst en de afgesproken verwerking in het kader van de uitwisseling. Bijv. gelden duidelijke spelregels voor partijen die rechtstreeks aangesloten zijn op de Nummervoorziening, echter met de toename van processen met meerdere actoren en grotere aantallen partijen die bovendien second-tier zijn tov. de Nummervoorziening wordt duidelijk dat hiervoor kaders en richtlijnen ontbreken. Gerald Groot Roessink ziet een directe relatie met de AVG. DUO gaat hiermee om door deze gegevens aan te melden bij de AP en door het uitvoeren van een PIA. De Architectuurraad stelt vast dat er een duidelijke, goed beschreven en gekaderde doelbinding is voor deze uitwisseling van persoonsgegevens in combinatie met een ECK-id, maar is onzeker over wat met de gegevens moet gebeuren na die verwerkingen. Dirk Linden geeft aan dat dit ook raakvlakken heeft met het Certificeringsschema. Hierin is het toepassen van BIV-classificaties op de gegevens een vast onderdeel als basis voor de te nemen maatregelen. Frans van Neerbos geeft aan dat we ons eerst de vraag moeten stellen of het überhaupt nodig is om de gegevens uit te wisselen. Mark de Jong vult aan dat bij de HOSA ook hierover wordt nagedacht.

Conclusies & besluiten:

- Het advies van de ROSA-scan wordt - met de besproken punten - overgenomen door de Architectuurraad
- Backlog ROSA: checken of de principes en ontwerp-kaders mbt. eenmalige registratie, meervoud gebruik (van authentieke bronnen), etc duidelijk genoeg in de ROSA staan. De ontwerp-kaders mbt. De API-strategie is hier onderdeel van.
- Werkgroep Toegang: aangeven hoe daar aangekeken wordt tegen de kwesties mbt. lifecycle management van de uitgewisselde persoonsgegevens m.n. nadat de gegevens zijn uitgewisseld. De vraag wordt bij de werkgroep Toegang gelegd of zij de kaders en richtlijnen hierover onder haar hoede kunnen nemen.

3. UITWERKING ONDERWIJS WAARDENWIJZER IN DE ROSA

De werkgroep Ethiek heeft de laatste openstaande punten uit de bijeenkomst van 1 juli opgepakt. Remco de Boer licht de uitwerking toe van het principe 'Ethics by design' met rationale en implicaties. Ook de resterende waarden zijn uitgewerkt conform de afgesproken aanpak, zodat er van alle waarden uit de WaardenWijzer voorbeelden zijn van good-practices. Naar deze practices wordt expliciet niet gerefereerd als best-practices, omdat geen van deze waarde-afwegingen absoluut is. Hierbij worden ook de mogelijke uitdagingen en de relaties met reeds bestaande ontwerp-kaders in de ROSA uitgewerkt.

De Architectuurraad onderschrijft nogmaals het belang van het toevoegen van dit principe aan de ROSA en de voorbeeldmatige uitwerkingen van de waarden. Frans van Neerbos schat in dat het best lastig kan zijn om hiermee aan de slag te gaan. Het is lastig om in te schatten wat precies de drijfveren zijn achter een keuze en welke consequenties deze zal kunnen hebben. Remco geeft aan dat juist de discussie hierover binnen een project waardevol kunnen zijn. De WaardeWijzer is dus zeker niet normerend, maar bedoeld om met meer oog voor ethiek ontwerpkeuzes te maken. Dirk Linden stelt voor hier mee aan de slag te gaan door via de ROSA-

edustandaard

scan hierover het gesprek aan te gaan met ketenprojecten. Ook feedback vanuit de projectleiders op de WaardeWijzer merkt hij aan als bruikbaar. De Architectuurraad stelt tevens vast dat de uitwerkingen vooral nog erg op de architectuur gericht zijn, maar nog minder raken aan bestuurlijke en beleidsmatige afwegingen. Bij de volgende Standaardisatieraad-bijeenkomst staat dit onderwerp de agenda en wordt de Standaardisatieraad ook gevraagd welke ambities men heeft op dit vlak.

Besluiten en actiepunten:

- De Architectuurraad bevestigt het toevoegen van het principe 'Ethics by design' en de voorbeeldmatige uitwerkingen aan de ROSA. De AR wil hier graag ervaring mee opdoen om te beproeven of dit instrument ketenprojecten kan helpen om de ethische gevolgen van hun ontwerpkeuzes bespreekbaar te maken.
- Op de eerstvolgende bijeenkomst, wordt de Standaardisatieraad gevraagd om dit besluit te ondersteunen. Tevens wordt gevraagd te reflecteren op de ambities op dit gebied.

4. VOORSTEL VOOR VERSIEBEHEER VAN DE WERKGROEP EDUKOPPELING

Gerald Groot Roessink presenteert namens de werkgroep Edukoppeling de dilemma's die spelen mbt. versiebeheer van Edukoppeling. De hele standaard bestaat uit vele onderdelen die elk vaak een eigen dynamiek en dus ook versiebeheer kennen. Edukoppeling is een afspraak die inmiddels ook in vele ketens is geïmplementeerd, maar aangescherpte beveiligingseisen en innovatie zorgen ervoor dat er ook nieuwe versies gewenst en nodig zijn. De Architectuurraad wordt gevraagd mee te denken met de inrichting van het versiebeheer.

De Architectuurraad bespreekt de 3 opties die in de memo worden geschetst, en stelt vast dat ze alledrie nodig zijn. HP Kohler geeft aan dat het wenselijk is om ontwikkeling, beheer en implementatie veel meer uit elkaar te trekken. Hij zou graag een overzicht zien van alle plekken waar Edukoppeling nu toegepast wordt en welke ketenpartners daarbij betrokken zijn. Daarbij is het wenselijk in beeld te hebben of veranderingen in technologie en beveiliging overal hetzelfde effect hebben. De LAS-en zien graag meer inzet op uniformiteit en stabiliteit. De vergadering stelt vast dat een uitbreiding van het overzicht met lifecycle-info, zoals de technical en business value, van elke versie van Edukoppeling gewenst is. Als dit beschikbaar is, kan ook vastgesteld worden welke versie voor welke uitwisseling bruikbaar en wenselijk is. Dat kan ook worden toegepast voor de verschillende profielen (wus, api) binnen Edukoppeling. Uiteraard moet er wel een goede business case zijn voor een specifieke uitwisseling om over te stappen op een nieuwe versie. Er wordt gespeculeerd over een soort serviceregister waarin die overzicht inclusief de implementaties bijgehouden wordt. Het OSR wordt hierbij genoemd. Gerald geeft aan dat hij met deze adviezen met de werkgroep aan de slag gaat en over 1 of 2 bijeenkomsten er weer terugkomt in de Architectuurraad.

Actiepunt:

- Actie werkgroep Edukoppeling: toevoegen van meer informatie over de technical en business value van de verschillende versies van de Edukoppeling-standaard én inzicht in welke

edustandaard

ketenuitwisselingen welke varianten zijn geïmplementeerd. Met aangescherpt voorstel kan gesprek met de Architectuurraad worden vervolgd.

5. ROSA-SCAN: UITWISSELINGEN VOOR CENTRAAL EXAMENS - VO

Deze ROSA-scan vloeit voort uit de vorige bijeenkomst in juli. Frederik Bos van DUO, die het stokje als opdrachtgever heeft overgenomen van Bart Ratgers van het CvTE, geeft een [korte introductie van deze uitwisseling](#). FACET wordt ingezet voor 4 soorten examens, nl. de PO Eindtoets, VO Eindexamens, MBO Toetsen voor Taal en Rekenen en het Staatsexamen NL. Ter vervanging van de CVS-files die worden uitgewisseld en de handmatige plannings, was de wens voor een meer generieke opzet van de uitwisselingen zonder aparte koppelvlakken per sector. Voor deze examens VO zijn ook papieren examens en normeringstabellen in scope. Binnenkort gaat een vergelijkbaar traject starten voor het MBO.

Joeri presenteert vervolgens de bevindingen en aanbevelingen van de ROSA-scan. Hij geeft aan dat dit de eerste gescande afspraak is op basis van de AMIGO-methodiek. De Architectuurraad zoomt in op de governance. Frederik geeft aan dat het traject nog vol in de implementatiefase zit. Aan het eindexamenjaar komt een voorstel voor het beheer. DUO als eigenaar van FACET voelt zich ervoor verantwoordelijk om dit goed te organiseren, bijv. via bestaande overleggen met leveranciers. Jos van der Arend geeft een korte toelichting op de door Kennisnet ingerichte geautomatiseerde leveringsstraat obv. Invertor (Enterprise Architect add-in). Tenslotte, vraagt Edwin Verwoerd aandacht voor het feit dat bij YAML veel meer ruimte en vrijheid geeft, hetgeen de validatie op correctheid compliceert, terwijl die bijv. nodig kan zijn voor juridisch bewijs.

Besluiten en actiepunten:

- De Architectuurraad neemt het advies van de ROSA-scan over.
- ROSA Revisieteam: De term 'Bovensectoraal' moet worden verduidelijkt in de ROSA of geherdefinieerd.
- AMIGO-ontwikkelteam: zijn er tools / methodes om goed te valideren op YAML-structuren.

6. REVISIE ROSA

Remco de Boer presenteert namens het Revisie-team de projectplan versie 0.9, waarin alle opmerkingen na de extra sessie half september zijn verwerkt. Voor het ontwikkelen van de samenhang tussen de referentiearchitecturen, is een stevige component toegevoegd om de inhoudelijke samenhang goed uit te werken. Hierbij gaat worden gekeken hoe de sectorale RA's en de ROSA zich tot elkaar verhouden. Die inhoudelijke concretisering gaat ook veel meer zicht geven op het belang van de samenhang. Ketenpartijen krijgen zo ook een veel duidelijker beeld met welke vraag ze bij welke referentiearchitectuur moeten zijn. Een ander punt is de ontwikkeling van de ROSA van meer beschrijvend naar meer voorschrijvend en normerend. Ook daarover is een stevige component opgenomen. Waarbij duidelijk is dat de mate van acceptatie en zeggingskracht natuurlijk altijd in samenspraak gaat met de 'business', de toepassingsdomeinen.

Frans van Neerbos, die vandaag Leon Sprooten vervangt en tevens lid van het QA-team van het Revisie-traject, merkt op dat de opdrachtgever heel belangrijk is. Nu is dat vanuit Kennisnet/Bureau Edustandaard Henk Nijstad,

edustandaard

namens de Architectuurraad. Maar eigenlijk zou dat een veel meer bestuurlijk orgaan moeten zijn, die de zeggingskracht van de ROSA verder kan ontwikkelen. Het lijkt logisch dat bijv. de Standaardisatieraad hier voor in aanmerking zou komen. Ook de Informatiekamer wordt genoemd. Er wordt opgemerkt dat er een scheiding kan zijn tussen de dagdagelijkse aansturing (meer bij de Architectuurraad en de gedelegeerd opdrachtgever) en het overall opdrachtgeverschap. Besloten wordt dat het projectplan met deze kwestie van het opdrachtgeverschap, nog niet kan worden vastgesteld. In de bijeenkomst van de Standaardisatieraad op 2-12 a.s. wordt dit geagendeerd. Mogelijk zal een nieuwe opdrachtgever ook nog wensen hebben voor het projectplan. De Architectuurraad keurt het projectplan inhoudelijk verder helemaal goed. Nassreddine Oufkir vraagt hoe stakeholders worden betrokken bij voor hen relevante onderdelen van het project. Het Revisie-projectteam zoekt zelf actief deze stakeholders op wanneer de tijd rijp is. Daarnaast wordt natuurlijk de Architectuurraad min. 4 x per jaar geïnformeerd. Het Revisieteam doet een extra oproep naar stakeholders en andere betrokkenen om actief deel te nemen aan de werkpakketten. Tot slot, merkt Nassreddine op dat de risicoparagraaf nog leeg is, het Revisieteam gaat deze aanvullen met de op dit moment bekende risico's (w.o. beschikbaarheid resources, goede afstemming met stakeholders, complexiteit van de inhoud).

Na het projectplan praat Joeri de vergadering bij over de strategische architectuurlaag. Deze laag is voor het concretiseren van de samenhang tussen de referentiearchitecturen van belang. Dit is ook een nieuwe laag in ArchiMate. Juist in deze laag, waar de drivers en de dwingende redenen van deze ROSA-Revisie worden beschreven, kunnen ook de sponsors van de ROSA worden gevonden. HP Kohler noemt het Afsprakenstelsel voor de Leermiddelenketen dat binnen Edu-K in de steigers wordt gezet. HP geeft aan dat het waardevol zou zijn hier in de Architectuurraad tijd aan te besteden. Mogelijk is de Standaardisatieraad hiervoor de eerste ingang. Frans van Neerbos geeft aan dat voor de MOSA nu een inventarisatie wordt gedaan samen met de HOSA vwb. de gemeenschappelijke infrastructuur. Tot slot praat Erik Borgers de Architectuurraad bij over de prioriteiten mbt. het in kaart brengen van de gemeenschappelijke infrastructuur. De Architectuurraad steunt zijn voorstel om zich in eerste instantie te richten op die voorzieningen die het meest relevant zijn en gebruikt worden bij de informatieuitwisselingen in de ketens.

Besluiten en acties:

- De Architectuurraad is akkoord met het projectplan versie Revisie ROSA 0.9, behoudens de kwestie van het opdrachtgeverschap. Er wordt besloten dat dit op 2-12-2021 aan de Standaardisatieraad wordt voorgelegd. Waarbij het logisch lijkt om tenminste het inhoudelijk opdrachtgeverschap bij de Architectuurraad te laten.
- Alle stakeholders en betrokkenen worden nadrukkelijk verzocht zich te melden, en zijn van harte uitgenodigd om actief (of passief) deel te nemen aan de werkpakketten.
- ROSA Revisie-team: aanvullen paragraaf met risico's.
- De Architectuurraad steunt het toevoegen van de strategische (ArchiMate) laag aan de ROSA architectuur.
- De Architectuurraad wordt graag geïnformeerd over het Afsprakenstelsel van Edu-K dat in ontwikkeling is. De secretaris neemt hiervoor contact op met de secretaris van Edu-K.

7. WVTTK EN SLUITING

8. Melding nieuwe versie Distributie en Toegang versie 2.5 (Edwin Verwoerd)
9. UBV Veilig en Betrouwbaar e-mailverkeer v0.9 wordt op 2-12 behandeld in de Standaardisatieraad

edustandaard

De voorzitter sluit de digitale vergadering rond 16:30 uur.

Vergaderdata 2021 (donderdagmiddag 13:30 – 16:30 uur):

- 20-jan. 2022
- 14-apr. 2022
- 30-jun. 2022
- 13 okt. 2022